

Netwerk-event
leerpunt

**‘Waar is het
zebrapad?’**

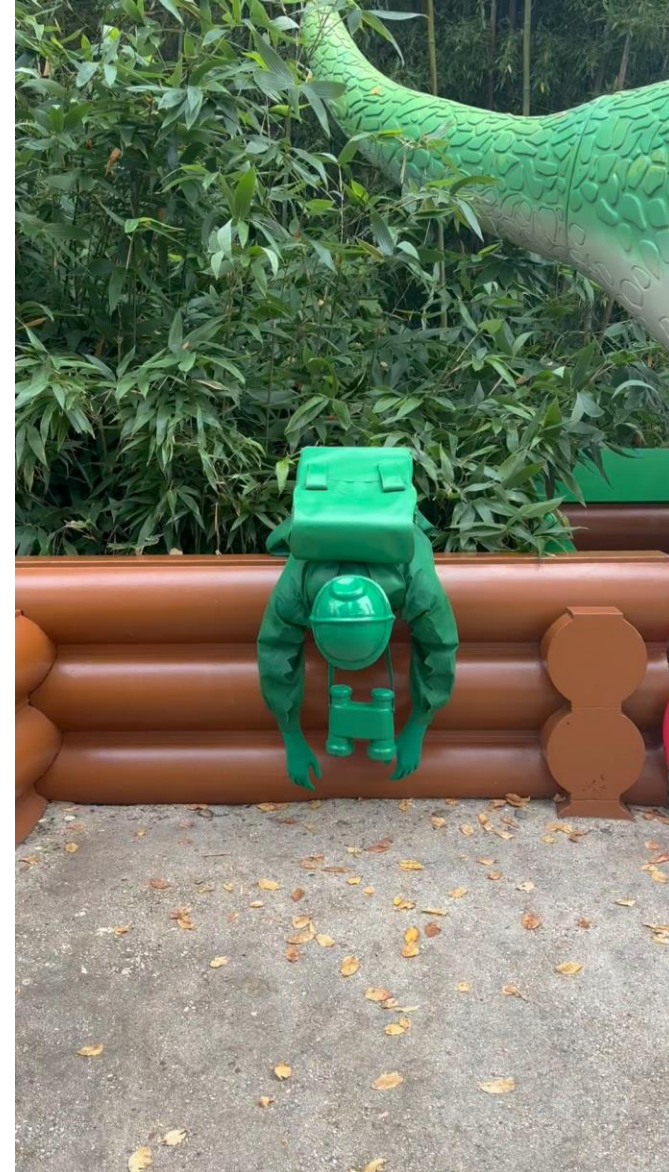
**Unesco Atheneum
Koekelberg**

Inhoudstafel

Wat gaan we doen?

1. Voorstelling school + waarom dit project?
2. Algemene doelstelling + aanpak
3. Model ZRL (Zimmerman & Dijkstra)
4. Laat ons zelf aan de slag gaan!

Unesco Atheneum Koekelberg

De weg naar zelfregulerend leren...

- Het doel is duidelijk: de overkant bereiken
- Maar hoe komen we daar?
- Waar is het zebrapad?
- Samen op ontdekkingsstocht

Wat betekent 'zelfregulerend
leren' voor jou?

Wat is het nu juist?

- In de praktijk beter bekend als ‘leren leren’.
- Belangrijke basis voor de ontwikkeling van levenslang leren.
- Onderzoek wijst uit dat leerlingen hier moeilijkheden ondervinden:
 - Welke strategieën?
 - Hoe en wanneer te hanteren?
- Ontwikkelt zich niet spontaan
- Ondersteuning van school is cruciaal

Algemene doelstellingen project

Leerlingen ondersteunen in **leren leren** aan de hand van zelfregulerende vaardigheden (ZRL).

Gebaseerd op de modellen van Zimmerman (procesgericht) en Dijkstra (taakstrategieën).

Ondersteuning van de school cruciaal

Groei realiseren in het schoolteam

Gemeenschappelijke taal

Onderwijscentrum
BRUSSEL

In samenwerking met

Fases in het project

Scan- en focusperiode (september)

- Beginsituatie vastleggen bij leerkrachten
- Oproep tot deelname project

Ontwikkel- en leerperiode (oktober-december)

- Verdieping in modellen, zelfanalyse, good practices bespreken
- Gastspreker (Leren Hoe? Zo!)
- NVEL test afname in 2 klassen (1ste en 2^e graad)

Fases in het project

Ontwikkel -en leerperiode (januari – april)

- Observeren, experimenteren, testen van strategieën (individueel en in duo's)
- Afnemen van NVEL in 3e graad
- Leerlingen in focusgroep

Checkperiode (mei-juni)

- Evaluatievergadering
- Bespreken en bundelen van de bevindingen

Modellen ZRL

MODEL ZIMMERMAN

Zelfregulerend leren

Model van B. Zimmerman

Vorbereidingsfase

Taakanalyse

Doelen stellen

Geen zelf-regulerend leren zonder het formuleren van duidelijke leerdoelen.

Plannen

Een doel zonder plan is slechts een wens. Planning is essentieel in het bereiken van je doelen.

Zelfmotivatie

Zelf-effectiviteit

Jouw vertrouwen in je leervaardigheden beïnvloedt je leerproces. Geef dat zelfvertrouwen een boost!

Resultaatsverwachtingen

Omstandigheden kunnen maken dat je net wel of niet gelooft dat je je doelen zal behalen.

Taakinteresse

Vind je het leuk wat je leert? Wat doe je als het doel je niet interesseert?

Taakwaarde

Vind je wat je leert belangrijk? Wat als je het nut er niet van ziet?

Doeloriëntaties

Jouw reden om te leren doet er toe! Leer je om te groeien of om de beste te zijn?

Uitvoeringsfase

Zelfcontrole

Taakstrategieën

Taakstrategieën Kies die leerstrategie die best past bij jouw opdracht of uitdaging!

Leeromgeving

Weg met afleiding zowel in je omgeving als in je hoofd.

Zelfinstructie

Geef jezelf instructies en werk gefocust aan je opdracht!

Hulp zoeken

Weet wanneer, hoe en aan wie je hulp kan vragen.

Beeldvorming

Visualisatie, zoals mindmapping, kan je leren ondersteunen.

Interesseprikkels

Een motivatie-dip? Herinner jezelf waarom je doet wat je doet.

Tijdsbeheer

Tijd vliegt. Gelukkig ben jij de piloot. Beheer je tijd goed!

Zelfbekrachtiging

Prijs jezelf. Echt, dat is helemaal ok! Let wel, opscheppen is dat niet.

Zelfobservatie

Zelfmonitoring

Wacht niet met zelfevaluatie tot het einde. Doe het terwijl je nog bezig bent en stuur bij.

Zelfregistratie

Bijhouden wat je doet, denkt en voelt tijdens het leren, helpt je te begrijpen hoe je leert.

Reflectiefase

Zelfbeoordeling

Zelfevaluatie

Evalueer zelf je resultaat. Bereikte je je leerdoelen?

Attributie

Waarom bereikte je je doelen wel of net niet? Leer van je successen én fouten!

Zelfreactie

Zelftevredenheid

Hoe tevreden ben je over je leerproces? Hoe meer tevreden, hoe gemotiveerder je zal zijn om te blijven leren!

Adaptieve/ defensieve reacties

Hoe reageer je op vorige leerervaringen? Hoe beïnvloedt jouw reactie jouw leren in de toekomst?

MODEL ZIMMERMANN

Zelfregulerend leren als een proces

3 fases:

- voorbereidingsfase
- uitvoeringsfase
- reflectiefase

MAAR! Breed en soms niet echt concreet

Doelen formuleren

Plannen

Taakstrategieën toepassen

Leeromgeving aanpassen

Zelfreflectie

Zelfevaluatie

MODEL DIJKSTRA

Zelfregulerend leren

Effectiever leren met
leerstrategieën

Pieterneel Dijkstra
Petra Bunnik
Aimee Greveling

MODEL DIJKSTRA

Werkt met leerstrategieën

Concrete manieren van leren die leerlingen bewust kunnen inzetten om het leren zo soepel mogelijk te laten verlopen

Leren 'HOE' ze kunnen leren

Model Dijkstra

Deze strategieën zijn **concrete gedragingen** die leerlingen leren in te zetten, o.a.:

- Hoofd- en bijzaken onderscheiden
- Presentatie/mindmap maken
- Doelgericht werken, ook bij verveling
- Je leeromgeving aanpassen (stimuli vermijden, hulp vragen)
- Zelfevaluatie en bewustwording (wat weet je, hoe heb je iets aangepakt?)

Data-analyse bij leerlingen

- **Beginsituatie:** zelfinschatting inzake 14 leerstrategieën Dijkstra (NVEL-test)
 - Vragenlijst werd ingevuld door 63 leerlingen
 - Leerlingen over de verschillende graden
 - **Conclusie:**
 - Leerlingen schatten hun vermogen tot **ZRL** niet erg hoog in.
 - We zagen niet echt een vooruitgang doorheen de jaren.
- Inzetten op de motivatie van leerlingen en het nut laten inzien van leeractiviteiten

Data-analyse bij leerkrachten

- **Beginsituatie:** afgenomen op personeelsvergadering eind augustus 2024
- Vragenlijst werd ingevuld door 50 leerkrachten
- Gaf inzicht over welke ideeën en principes LK over zelfregulerend leren volgen en welke niet.
- **Conclusie:** We kunnen over het algemeen stellen dat het leerkrachtenteam vrij positief tot heel positief staat achter het idee van zelfregulerend leren.

Zelfregulerend leren

Model van B. Zimmerman

Vorbereidingsfase

Taakanalyse

Doelen stellen
Geen zelf-regulerend leren zonder het formuleren van duidelijke leerdoelen.

Plannen
Een doel zonder plan is slechts een wens. Planning is essentieel in het bereiken van je doelen.

Zelfmotivatie

Zelf-effectiviteit
Jouw vertrouwen in je leervaardigheden beïnvloeden je leerproces. Geef dat zelfvertrouwen een boost!

Resultaatsverwachtingen
Omstandigheden kunnen maken dat je net wel of niet gelooft dat je je doelen zal behalen.

Taakinteresse
Vind je het leuk wat je leert? Wat doe je als het doel je niet interesseert?

Taakwaarde
Vind je wat je leert belangrijk? Wat als je het nut er niet van ziet?

Doeloriëntaties
Jouw reden om te leren doet er toe! Leer je om te groeien of om de beste te zijn?

Uitvoeringsfase

Zelfcontrole

Taakstrategieën
Taakstrategieën Kies die leerstrategie die best past bij jouw opdracht of uitdaging!

Zelfinstructie
Geef jezelf instructies en werk gefocust aan je opdracht!

Beeldvorming
Visualisatie, zoals mindmapping, kan je leren ondersteunen.

Tijdsbeheer
Tijd vliegt. Gelukkig ben jij de piloot. Beheer je tijd goed!

Zelfobservatie

Zelfmonitoring
Wacht niet met zelfevaluatie tot het einde. Doe het terwijl je nog bezig bent en stuur bij.

Leeromgeving
Weg met afleiding zowel in je omgeving als in je hoofd.

Hulp zoeken
Weet wanneer, hoe en aan wie je hulp kan vragen.

Interesseprikkels
Een motivatie-dip? Herinner jezelf waarom je doet wat je doet.

Zelfbekrachtiging
Prijz jezelf. Echt, dat is helemaal ok! Let wel, opscheppen is dat niet.

Zelfregistratie
Bijhouden wat je doet, denkt en voelt tijdens het leren, helpt je te begrijpen hoe je leert.

Reflectiefase

Zelfbeoordeling

Zelfevaluatie
Evalueer zelf je resultaat. Bereikte je je leerdoelen?

Attributie
Waarom bereikte je je doelen wel of net niet? Leer van je successen én fouten!

Zelfreactie

Zelftevredenheid
Hoe tevreden ben je over je leerproces? Hoe meer tevreden, hoe gemotiveerder je zal zijn om te blijven leren!

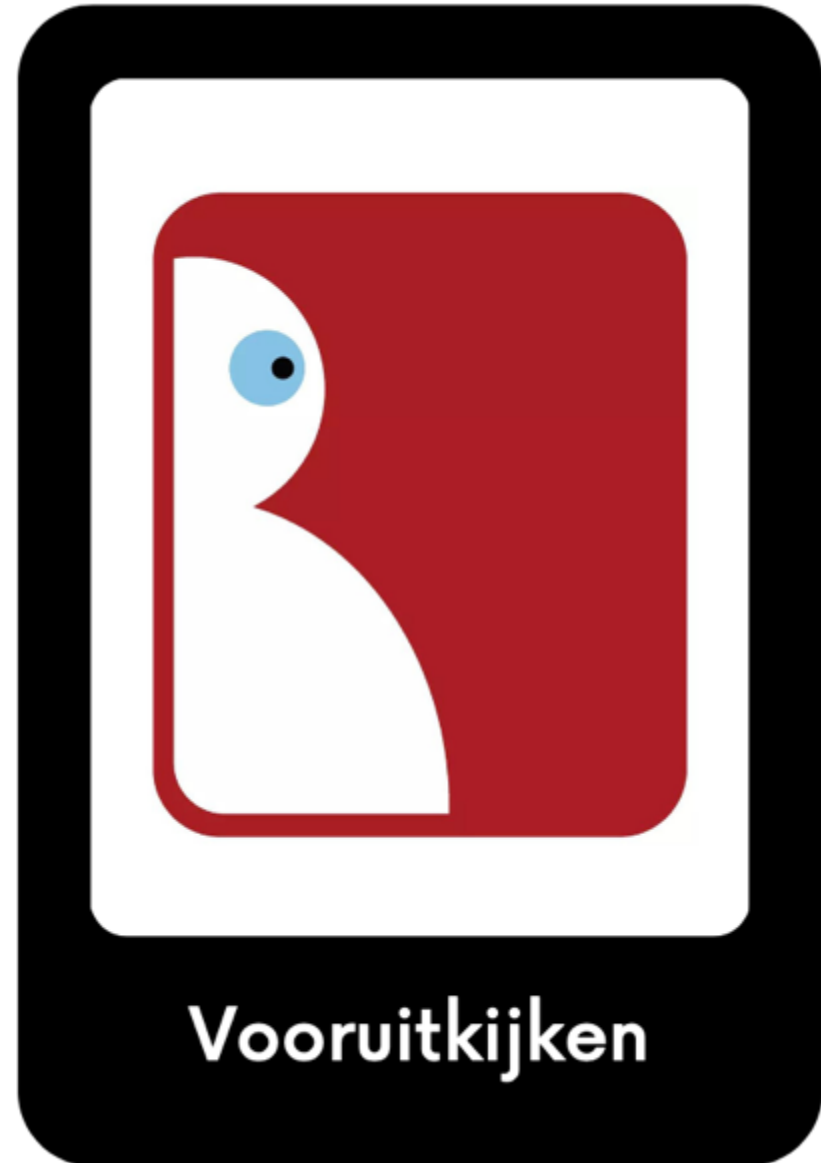
Adaptieve/ defensieve reacties
Hoe reageer je op vorige leerervaringen? Hoe beïnvloedt jouw reactie jouw leren in de toekomst?

Vorbereidingsfase

Zimmerman (plannen) versus Dijkstra

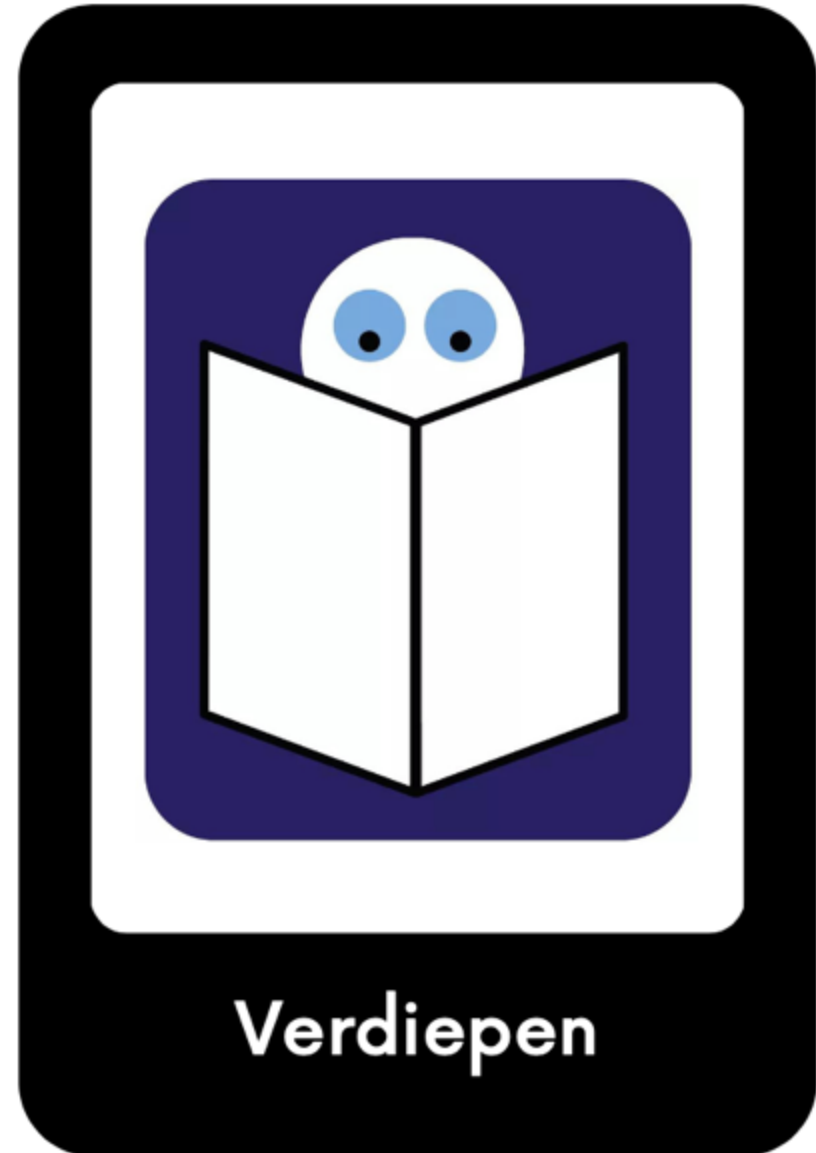
- Plant zijn werk in functie van taken en tijd
- Stelt prioriteiten
- Kan hoofd-en bijzaken onderscheiden
- Weet hoeveel tijd iets nodig heeft
- Weet welke middelen hij nodig heeft
- Het is meer dan alleen plannen!

Uitvoeringsfase (Zimmerman)

Zimmerman (taakstrategie) versus Dijkstra

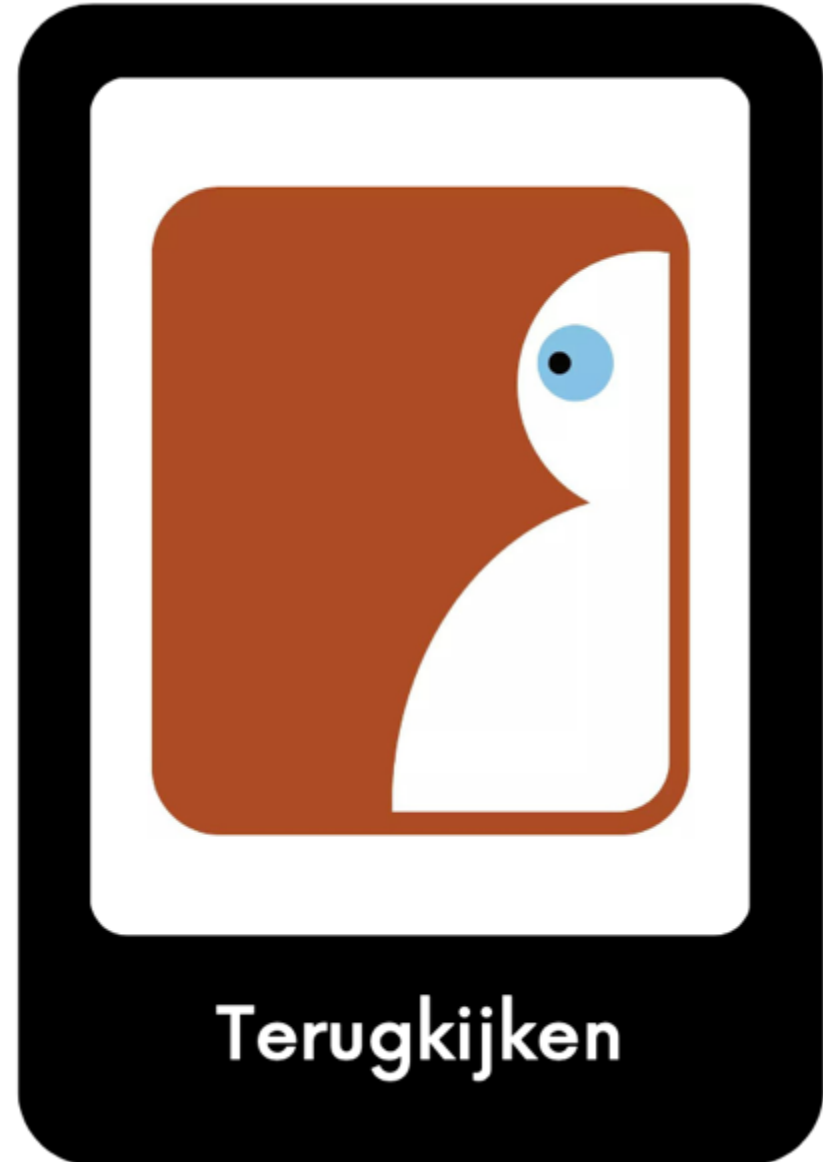
- Je kan vragen stellen bij de leerstof
- Je kan zelf voorbeelden bedenken
- Je gebruikt ezelsbruggetjes
- Je maakt aantekeningen
- Je kan verbanden leggen

Reflectiefase (Zimmerman)

Zimmerman (zelfevaluatie) versus Dijkstra

- Je controleert je antwoorden
- Je hebt na een test een accuraat beeld van hoe je het hebt gedaan.
- Je denkt na over gemaakte fouten
- Je kan vertellen hoe je het de volgende keer gaat aanpakken

Afloop project

Draagvlak van het project binnen de school vergroten.

Vast agendapunt tijdens de vakgroepvergaderingen en pedagogische studiedagen

Databank uitwerken

Sjabloon rond ZRL

Leerlingbegeleiding door leercoach

agendapunt tijdens leerlingencontacten

Laat ons in gesprek gaan!

Jouw mening telt

5. Verdiepen?

Interessante literatuur

